

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 207/06-40

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu Juraja Babjaka a zo sudcov Eduarda Bárányu a Ľubomíra Dobríka vo veci sťažnosti B. P., Ing. V. P. a Ľ. P., všetci bytom B., zastúpených advokátom JUDr. J. M., Advokátska kancelária, B., v ktorej namietajú porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 30 C 53/99, na neverejnom zasadnutí 4. januára 2007 takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 30 C 53/99 **p o r u š i l** základné právo B. P., Ing. V. P. a Ľ. P. podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Okresnému súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 30 C 53/99 **p r i k a z u j e** konať bez zbytočných prietáhov.

3. B. P. **p r i z n á v a** primerané finančné zadost'učinenie v sume 40 000 Sk (slovom štyridsaťtisíc slovenských korún), ktoré jej je Okresný súd Bratislava III **p o v i n n ý** vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Ing. V. P. priznáva primerané finančné zadost'učinenie v sume 40 000 Sk (slovom štyridsaťtisíc slovenských korún), ktoré mu je Okresný súd Bratislava III p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Ľ. P. priznáva primerané finančné zadost'učinenie v sume 40 000 Sk (slovom štyridsaťtisíc slovenských korún), ktoré mu je Okresný súd Bratislava III p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

6. Okresný súd Bratislava III je p o v i n n ý zaplatiť náhradu trov konania B. P., Ing. V. P. a Ľ. P. v sume 11 576 Sk (slovom jedenásťtisícpäťstosedemdesiatšesť slovenských korún) na účet ich advokáta JUDr. J. M., Advokátska kancelária, B., do pätnástich dní od právoplatnosti tohto nálezu.

7. Sťažnosti B. P., Ing. V. P. a Ľ. P. vo zvyšnej časti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. III. ÚS 207/06-11 z 21. júna 2006 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na konanie sťažnosť B. P., Ing. V. P. a Ľ. P., všetci bytom B. (ďalej spolu len „sťažovatelia“), zastúpených advokátom JUDr. J. M., Advokátska kancelária, B., v ktorej namietajú porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 30 C 53/99.

Zo sťažnosti sťažovateľov vyplýva, že právny predchodca sťažovateľov J. P. (ďalej aj „žalobca“) 10. mája 1999 podal okresnému súdu návrh na začatie konania o určenie

neplatnosti výpovede a o náhradu mzdy proti žalovanému V., š. p., B. (ďalej len „žalovaný“). Dňa 7. apríla 2002 žalobca zomrel a v konaní ako jeho právni nástupcovia pokračujú sťažovatelia.

Okresný súd medzitýmnym rozsudkom 11. decembra 2000 určil, že výpoveď daná žalobcovi je neplatná a jeho pracovný pomer u žalovaného i naďalej trvá. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) ako súd odvolací rozhodnutie okresného súdu v tejto veci 13. februára 2002 potvrdil. Od tohto dátumu sa podľa sťažovateľov začali v činnosti okresného súdu prejavovať neodôvodnené prietahy v konaní.

Krajský súd doručil spis v predmetnej veci okresnému súdu 19. apríla 2002, právnenému zástupcovi sťažovateľov však rozhodnutie krajského súdu bolo okresným súdom doručené až 10. októbra 2002, t. j. po viac ako šiestich mesiacoch.

Sťažovatelia podali 30. júna 2002 prostredníctvom svojho právneho zástupcu sťažnosť na prietahy v konaní podpredsedovi okresného súdu. Keďže odpoveď na túto sťažnosť im nebola doručená, podali 7. októbra 2002 sťažnosť aj na Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo spravodlivosti“) a krajský súd.

Odpoveď okresného súdu na túto sťažnosť bola sťažovateľom doručená až 17. októbra 2002 a prietahy v predmetnom konaní v nej neboli „konštatované“, s odvolaním sa na to, že zákonná sudkyňa v tejto veci pracuje v súdnom oddelení s 318 nevybavenými vecami.

Ministerstvo spravodlivosti odpovedalo na sťažnosť listom z 22. októbra 2002, v ktorom sťažovateľom bolo prisľúbené, že vybavovanie ich sťažnosti bude sledované. Odpoveď krajského súdu bola sťažovateľom doručená 21. októbra 2002 a ďalším listom z 22. októbra 2002 im tento súd oznámil, že ich sťažnosť postúpil predsedovi okresného súdu. Sťažovatelia boli s vybavením svojej sťažnosti okresným súdom nespokojní, a preto 30. decembra 2002 podali ďalšiu sťažnosť na postup zákonnej sudkyne v tejto veci.

Listom z 5. marca 2003 krajský súd sťažovateľom oznámil, že ich sťažnosť bola vyhodnotená ako opodstatnená a ďalší plynulý a bezprietáhový stav konania bude priebežne sledovať. Následne im bol na základe uznesenia krajského súdu vrátený aj zaplatený súdny poplatok.

Sťažovatelia podaním z 15. mája 2003 opakovane podali sťažnosť na prietáhy v konaní, ktorú adresovali krajskému súdu. V konaní v tejto veci podali súčasne námietku zaujatosti sudcu, pretože zákonná sudkyňa vo veci podľa nich preukázateľne nechcela rozhodnúť. Krajský súd uznesením zo 16. júla 2003 rozhodol, že zákonná sudkyňa z prejednávania predmetnej veci nie je vylúčená.

Okresný súd odpovedal na sťažnosť podaním z 12. decembra 2003, v ktorom sťažovateľom oznámil, že prietáhy v uvedenom konaní neboli zistené a nečinnosť zákonnej sudkyne odôvodnili tým, že táto má 300 nevybavených vecí.

Zákonná sudkyňa 5. mája 2004 „*čiasťoučným rozsudkom*“ prerušila konanie s odôvodnením, že v ňom bude pokračovať až po právoplatnom skončení vo veci návrhu na začatie konania o dedičstve o novoobjavenom majetku vedenom Okresným súdom Banská Bystrica, pričom písomné vyhotovenie tohto rozhodnutia bolo sťažovateľom doručené až 24. septembra 2004, t. j. po takmer piatich mesiacoch. Dedičské konanie vedené Okresným súdom Banská Bystrica a Krajským súdom v Banskej Bystrici bolo právoplatne skončené s tým, že „*dedičský súd dedičstvo prejedná, len keď bude preukázané, t. zn. keď rozhodne právomocný orgán (sporový súd), čo patrí do dedičstva po poručiteľovi*“.

Z rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici je podľa sťažovateľov zrejmé, že prerušenie konania v predmetnej veci bolo právne neodôvodnené a zbytočné. Okresný súd z dôvodu prerušenia konania dosiaľ v tejto veci vôbec nekoná, čím vo veci vznikajú ďalšie prietáhy.

Podaním z 18. apríla 2005 sťažovatelia informovali okresný súd o rozhodnutiach „*dedičských súdov*“, ktoré v prílohe súdu predložili a súčasne ho požiadali o pokračovanie v konaní a nariadenie pojednávania.

Podaním z 23. januára 2006 sťažovatelia opätovne požiadali okresný súd, aby vo veci konal a nespôsoboval ďalšie prietahy.

Okresný súd od 18. apríla 2005 až do dňa podania ústavnej sťažnosti, t. j. po dobu 13 mesiacov, nevykonal v tejto veci žiadny právne relevantný úkon, čím neodôvodnene a protiprávne porušuje základné právo sťažovateľov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Sťažovatelia sa dlhodobo ocitli v stave právnej neistoty, ktorá pramení zo skutočnosti, že konanie v tejto pracovnoprávnej veci trvá už od roku 1999, teda už sedem rokov. Konanie je v súčasnosti v štádiu, v ktorom prvostupňový súd rozhoduje o finančných nárokoch sťažovateľov, a teda existuje reálna domnienka, že niektorý z účastníkov konania môže následne v prípade rozhodnutia prvostupňového súdu uplatniť svoje právo na opravný prostriedok. V predmetnej veci je podľa sťažovateľov potrebné zobrať do úvahy nielen dĺžku tohto konania, ale i to, k akým právnym skutočnostiam za túto dobu reálne došlo. Predovšetkým, že pôvodný žalobca v tomto konaní zomrel skôr, ako by sa z rozhodnutia súdu dočkal svojej morálnej a finančnej satisfakcie, a ďalšou novou právnou skutočnosťou je podľa sťažovateľov fakt, že žalovaný prešiel procesom privatizácie, v ktorom jeho majetok kúpila súkromná spoločnosť, čím ich právna neistota dostala ďalší rozmer.

Sťažovatelia sa domáhajú priznania primeraného finančného zadost'učinenia v sume 600 000 Sk, ktoré odôvodnili tým, že doterajšie porušovanie nimi označeného základného práva je už pre ich právneho predchodcu - žalobcu neodstrániteľné, pričom ich cieľom nie je náhrada škody, ale ide „*o morálne škody*“ vyplývajúce predovšetkým z nezákonného postupu žalovaného, ktoré z dôvodu zbytočných prietahov neboli dosiaľ v plnom rozsahu odstránené v súlade s príslušnými ustanoveniami zákonov.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti sťažovatelia navrhli, aby ústavný súd vydal nález, v ktorom vysloví, že:

„Základné právo J. P., B. P., Ing. V. P. a L. P. na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v konaní na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 30 C 53/99 porušené bolo.

Okresnému súdu Bratislava III sa prikazuje v konaní sp. zn. 30 C 53/99 konať bez zbytočných prietáhov.

B. P., Ing. V. P. a L. P. sa priznáva spoločne a nerozdielne finančné zadosťučinenie v sume 600.000,- Sk (slovom šesťstotisíc slovenských korún), ktoré Okresný súd Bratislava III je povinný im zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Okresný súd Bratislava III je povinný nahradiť trovy právneho zastúpenia navrhovateľov v sume 11.547,- Sk právnenému zástupcovi JUDr. J. M. na účet, do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

Právny zástupca sťažovateľov ústavnému súdu na základe jeho výzvy listom zo 16. septembra 2006 oznámil, že súhlasí s upustením od konania verejného ústneho pojednávania v predmetnej veci.

Okresný súd podaním sp. zn. Spr. 3748/06 z 9. októbra 2006 prostredníctvom svojho predsedu ústavnému súdu oznámil, že súhlasí s upustením od verejného ústneho pojednávania v predmetnej veci a súčasne uviedol, že v prílohe tohto podania ústavnému súdu zasiela stanovisko zákonnej sudkyne, ktoré si osvojuje ako vyjadrenie vlastné. Zákonná sudkyňa vo svojom vyjadrení v tejto veci podrobne chronologicky popísala priebeh uvedeného konania a následne uviedla:

„K chronologickému sledu opísaniu úkonov súdu iba konštatujem, že z mojej strany nedošlo k akýmkoľvek subjektívne podmieneným prietáhom v konaní. Uvedené opieram jednak o množstvo účelne nariadených úkonov súdu v priebehu trvania súdneho sporu, ktoré samozrejme ovplyvnilo i to, že v priebehu konania došlo k opakovaným návrhom na úpravu žalobných nárokov v časti o zaplatenie peňažných nárokov (ktoré súd postupom podľa § 95 O. s. p. pripustil), že v priebehu konania došlo k prechodu práva na vyplatenie peňažných nárokov na právnych nástupcov navrhovateľa, pričom tento prechod

podlieha zvláštnemu režimu právneho nástupníctva (§ 35 ods. 1 Zák. práce) a zrejme i k prechodu práv a povinností vyplývajúcich z pracovnoprávných vzťahov z pôvodného odporcu na iný subjekt (práve túto okolnosť si súd v súčasnosti ozrejmuje). Obdobie od mája 2005 do augusta 2006, kedy nebol z mojej strany vykonaný vo veci žiaden úkon odôvodňujem jednak tým, že v období uvedenom v časti týkajúcej sa chronologického opísania úkonov súdu som bola dočasne pridelená na výkon funkcie sudcu na Krajskom súde v Bratislave (a teda som nevybavovala prvostupňovú agendu) a tým, že po mojej polročnej neprítomnosti vyvstala potreba konať v každom súdnom spise pridelenom do môjho súdneho oddelenia (...).“

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania, ako aj z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil nasledovný priebeh a stav konania v predmetnej veci.

Žalobca doručil 10. mája 1999 okresnému súdu návrh o určenie neplatnosti výpovede a náhrady mzdy smerujúci proti žalovanému, ktorý bol zaevidovaný pod sp. zn. 30 C 53/99.

Pokynom z 20. júla 1999 nechal vo veci konajúci sudca okresného súdu vyzvať žalobcu, aby upresnil žalobný petit v časti náhrady mzdy a majetkovej a nemajetkovej ujmy v lehote 15 dní. Úpravou z 9. septembra 1999 bola žalobcovi zaslaná výzva identického znenia spolu s poučením o zákonných náležitostiach návrhu. Dňa 5. októbra 1999 bolo okresnému súdu doručené doplnenie návrhu žalobcom. Podľa záznamu z 11. októbra 1999 žalobca zložil na účet súdu súdny poplatok za podaný návrh. Okresný súd žalobcu výzvou z 2. decembra 1999 opätovne požiadal o úpravu jeho žalobného návrhu, tak, aby spĺňal zákonné náležitosti.

Pokynom zo 7. decembra 2000 nechal vo veci konajúci sudca doručiť žalobcov návrh spolu s jeho podaním doručeným 8. decembra 1999 žalovanému, aby sa k nemu vyjadril, nariadil pojednávanie na 22. marca 2000 a taktiež nechal zaslať žalovanému výzvu na predloženie viacerých listinných dôkazov týkajúcich sa predmetu konania. Podaním

doručeným 18. februára 2000 žalovaný požiadal o predĺženie lehoty na podanie vyjadrenia. Vyjadrenie žalovaného bolo okresnému súdu doručené 28. februára 2000.

Z dôvodu nekompletnosti senátu bolo pojednávanie konané 22. marca 2000 odročené na 3. máj 2000. Pojednávanie konané 3. mája 2000 bolo po vypočutí účastníkov konania a ich právnych zástupcov odročené na 26. jún 2000 s tým, že právnym zástupcom účastníkov konania súd uložil viaceré povinnosti. Právny zástupca žalovaného následne požadované listinné dôkazy okresnému súdu doručil v prílohe svojho podania doručeného okresnému súdu 10. mája 2000. Právny zástupca žalobcu na pojednávaní uložené povinnosti splnil podaním doručeným 22. mája 2000.

Pojednávanie konané 26. júna 2000 bolo po vypočutí zástupcov účastníkov konania a svedka uznesením z dôvodu nekompletnosti senátu odročené na 25. september 2000 za účelom vykonania ďalšieho dokazovania. Úpravou z 8. septembra 2000 bol daný pokyn na predvolanie navrhovaných svedkov na pojednávanie.

Podaním doručeným 18. septembra 2000 sa k meritu veci vyjadril právny zástupca žalobcu. Žalobca podaním doručeným 20. septembra 2000 upravil petit svojho návrhu.

Pojednávanie 25. septembra 2000 bolo okresným súdom odročené na 18. október 2000 s tým, že právny zástupca žalovaného do spisu predloží viaceré listinné dôkazy týkajúce sa veci. Z dôvodu neprítomnosti sudcu však bolo pojednávanie napokon preročené na 8. november 2000. Právny zástupca žalovaného povinnosť uloženú mu na pojednávaní splnil podaním doručeným 11. októbra 2000.

Právny zástupca žalovaného podaním doručeným okresnému súdu 27. októbra 2000 požiadal o odročenie pojednávania z 8. novembra 2000 z dôvodu kolízie pojednávani na iný termín. Právny zástupca žalobcu doručil 7. novembra 2000 okresnému súdu svoje vyjadrenie k predmetu konania.

Okresným súdom bolo pojednávanie konané 8. novembra 2000 odročené z dôvodu nekompletnosti senátu na 11. december 2000. Na základe pokynu zo 16. novembra 2000 bol právny zástupca žalovaného vyzvaný, aby doložil okresnému súdu viaceré listinné dôkazy týkajúce sa predmetu konania, bola zaslaná výzva Ministerstvu obrany Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo obrany“) a právny zástupca žalovaného bol predvolaný na nariadené pojednávanie. Právny zástupca žalovaného v prílohe podania doručeného 17. novembra 2000 doručil okresnému súdu vyžiadané doklady. Právny zástupca žalobcu podaním doručeným okresnému súdu 17. novembra 2000 požiadal okresný súd o úpravu podaného návrhu. Ministerstvo obrany odpovedalo na výzvu okresného súdu podaním doručeným mu 29. novembra 2000. Žalovaný vyžiadané doklady okresnému súdu predložil 1. decembra 2000.

Na pojednávaní konanom 11. decembra 2000 okresný súd vyhlásil rozsudok, ktorým určil, že výpoveď daná žalobcovi je neplatná a pracovný pomer žalobcu trvá. Dňa 19. februára 2001 bol daný pokyn zákonným sudcom na doručenie tohto rozhodnutia účastníkom konania. Žalovaný prostredníctvom svojho právneho zástupcu podal 20. marca 2001 odvolanie proti tomuto rozsudku. K podanému odvolaniu sa žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu vyjadril podaním doručeným 23. marca 2001. Pokynom z 9. apríla 2001 nechal zákonný sudca vyzvať právneho zástupcu žalovaného na zaplatenie súdneho poplatku za podané odvolanie.

Dňa 24. apríla 2001 bol okresnému súdu doručený návrh právneho zástupcu žalobcu na nariadenie predbežného opatrenia v predmetnej veci. Okresný súd následne výzvou z 30. apríla 2001 právneho zástupcu žalobcu požiadal o predloženie viacerých listinných dôkazov. Žalovaný si svoju poplatkovú povinnosť splnil 7. mája 2001. Požadované listinné dôkazy právny zástupca žalobcu okresnému súdu doručil 14. mája 2001. Uznesením č. k. 30 C 53/99-371 z 5. júna 2001 okresný súd rozhodol o predbežnom opatrení tak, že žalovaného zaviazal poskytovať žalobcovi časť pracovnej odmeny mesačne pozadu, žalovaného zaviazal zaplatiť na účet súdu súdny poplatok a vo zvyšku tento návrh zamietol.

Dňa 6. júla 2001 bolo okresnému súdu doručené odvolanie žalovaného proti uzneseniu z 5. júna 2001. Pokynom z 10. júla 2001 nechal zákonný sudca vyzvať právneho zástupcu žalovaného na zaplatenie súdneho poplatku a súčasne zaslať podané odvolanie právnemu zástupcovi žalobcu na vyjadrenie. Poplatková povinnosť bola žalovaným následne splnená 24. júla 2001. Právny zástupca žalovaného sa k podanému odvolaniu vyjadril podaním doručeným 7. augusta 2001.

Vo veci konajúci sudca nechal pokynom z 27. augusta 2001 predložiť spisový materiál v predmetnej veci krajskému súdu. Dňa 30. augusta 2001 právny zástupca žalobcu urgoval predloženie spisu v dôsledku podaných odvolaní krajskému súdu. Krajskému súdu bol spis vo veci napokon doručený 7. septembra 2001. Zákonný sudca krajského súdu pokynom z 15. novembra 2001 nariadil pojednávanie na 13. február 2002 a súčasne zaslať výzvu žalovanému, na ktorú mu bola 31. januára 2002 doručená odpoveď. Krajský súd na pojednávaní 13. februára 2002 rozhodol rozsudkom, ktorým zmenil rozsudok okresného súdu. Spisový materiál v predmetnej veci bol doručený okresnému súdu 19. apríla 2002.

Podaním doručeným 22. apríla 2002 právny zástupca žalobcu okresnému súdu oznámil, že žalobca 7. apríla 2002 zomrel a požiadal, aby sa s doručením rozsudku krajského súdu počkalo do predloženia dedičského oprávnenia pre dedičov od notára. V prílohe podania doručeného 13. mája 2002 právny zástupca zomrelého žalobcu okresnému súdu doručil potvrdenie notára, že ako zákonní dedičia v predmetnej veci prichádzajú do úvahy B. P. (manželka) a synovia žalobcu Ing. V. P. a Ľ. P., ako aj že zastupuje v predmetnom konaní Ing. V. P. a žiada súd, aby nariadil pojednávanie v uvedenej veci a rozhodol v dosiaľ nerozhodnutej časti sporu.

Podaním doručeným 29. mája 2002 sa právny zástupca vyjadril k meritu veci (zosumarizoval v ňom peňažné nároky žalobcu).

Na základe pokynu z 23. septembra 2002 okresný súd rozsudok krajského súdu z 13. februára 2002 zaslať účastníkom konania a súčasne žalovanému zasielal aj jeho

podanie doručené mu 29. mája 2002. Žalovaný odpovedal na výzvu okresného súdu z 23. septembra 2002 podaním doručeným 14. novembra 2002.

Úpravou z 10. februára 2003 bol daný pokyn na zaslanie výzvy Okresnému súdu Banská Bystrica (ohľadom skončenia dedičského konania a nárokov v ňom prihlásených). Okresný súd Banská Bystrica podaním doručeným 26. februára 2003 okresnému súdu oznámil, že dedičské konanie po zomrelom žalobcovi bolo právoplatne skončené 2. júla 2002 a náhrada mzdy od žalovaného nebola „radená“ do dedičstva.

Právny zástupca sa podaním z 25. apríla 2003 vyjadril k stanovisku žalovaného, ktoré bolo súdu doručené 14. novembra 2002. V prílohe podania doručeného okresnému súdu 9. júna 2003 krajský súd postúpil okresnému súdu podanie právneho zástupcu žalobcu, v ktorom sa sťažoval na prieťahy v konaní a vzniesol v ňom aj námietku zaujatosti. Spisový materiál bol následne predložený 4. júla 2003 krajskému súdu na rozhodnutie o vznesenej námietke zaujatosti. Uznesením č. k. 5 NcC 29/03-324 zo 16. júla 2003 krajský súd rozhodol, že zákonná sudkyňa z prejednávania a rozhodnutia predmetnej veci nie je vylúčená. Okresnému súdu bol spis doručený 23. júla 2003. Na základe pokynu zo 4. septembra 2003 bolo uvedené uznesenie doručované účastníkom konania a súčasne bolo v tento deň nariadené aj pojednávanie na 5. november 2003.

Okresný súd pojednávanie 5. novembra 2003 odročil na 19. január 2004 za účelom poskytnutia časového priestoru účastníkom konania na uzavretie mimosúdnej dohody. Pojednávanie 19. januára 2004 bolo uznesením okresného súdu odročené na 23. február 2004 s tým, že právny zástupca žalovaného predloží súdu viaceré listinné dôkazy týkajúce sa predmetnej veci.

Podaním z 19. januára 2004 právny zástupca žalobcov požiadal okresný súd o odsúhlasenie zmenu petitu. Pokynom z 26. januára 2004 okresný súd vyzval žalobcov na zaplatenie súdneho poplatku za podané odvolanie.

Podaním doručeným 29. januára 2004 sa vyjadril k predmetu konania právny zástupca žalovaného. K tomuto podaniu následne zaujal stanovisko právny zástupca žalobcov podaním doručeným 16. februára 2004. Poplatková povinnosť bola žalobcami splnená 16. februára 2004.

Na pojednávaní konanom 23. februára 2004 okresný súd pripustil rozšírenie žalobného návrhu a po vypočutí právnych zástupcov účastníkov konania uznesením pojednávanie odročil na 24. marec 2004, ktoré však bolo v tento deň z dôvodu práceneschopnosti zákonnej sudkyne odročené na 28. apríl 2004.

Právny zástupca žalobcov sa podaním doručeným 22. marca 2004 vyjadril k predmetu konania. Pojednávanie konané 28. apríla 2004 bolo okresným súdom odročené za účelom vyhlásenia rozsudku na 5. máj 2004. Okresný súd na pojednávaní konanom 5. mája 2004 rozhodol rozsudkom.

Podaním doručeným 11. augusta 2004 právny zástupca žalobcov urgoval písomné vyhotovenie rozsudku okresným súdom. Zákonný sudca požiadal 30. júna 2004, 16. júla 2004 a 20. augusta 2004 o predĺženie lehoty na vypracovanie rozsudku až do 31. augusta 2004.

Na základe pokynu z 20. septembra 2004 bol predmetný rozsudok doručovaný účastníkom konania. Podaním doručeným 12. mája 2004 právny zástupca žalobcov predložil okresnému súdu listinné dôkazy, ktoré mali súvislosť s predmetným konaním. Žalovaný si 19. novembra 2004 splnil svoju poplatkovú povinnosť v zmysle čiastočného rozsudku z 5. mája 2004.

Podaním z 18. apríla 2005 právny zástupca žalobcov okresnému súdu navrhol, aby pokračoval v prerušenom konaní a vo veci finančných nárokov zomrelého žalobcu rozhodol v zmysle uplatneného návrhu.

Právny zástupca žalobcov podaním doručeným 23. januára 2006 okrem iného požiadal súd o nariadenie pojednávania v predmetnej veci.

Na základe pokynu zo 7. septembra 2006 bola okresným súdom zaslaná výzva Fondu národného majetku Slovenskej republiky a súčasne bola zaslaná výzva Okresnému súdu Banská Bystrica na zapožičanie spisu vedeného pod sp. zn. 24 D 422/04.

III.

1. Podľa ustanovenia čl. 48 ods. 2 prvej vety ústavy: „Každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietáhov (...).“

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu. Preto na splnenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet (I. ÚS 10/98).

Otázku existencie zbytočných prietáhov v konaní, a tým aj porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, skúma ústavný súd vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu podľa právnej a faktickej zložitosti veci, podľa správania účastníka konania a spôsobu, akým v konaní postupoval súd (napr. II. ÚS 74/97, I. ÚS 70/98). Tieto tri kritériá zohľadňuje pri namietanom porušení práva na prerokovanie veci súdom v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd aj Európsky súd pre ľudské práva (III. ÚS 111/02, III. ÚS 29/03).

A. Pokiaľ ide o prvé kritérium „zložitosť veci“, ústavný súd bral do úvahy aj v predmetnom prípade skutkový stav veci a platnú právnu úpravu relevantnú pre rozhodnutie, ako aj právnu povahu (charakter) veci. Predmetom posudzovaného konania je žaloba o určenie neplatnosti výpovede a náhrady mzdy. Ide o vec, ktorá sa osobitne nelíši

od pracovnoprávnych sporov tohto druhu a z vyjadrení sťažovateľov, okresného súdu a ani z obsahu predloženého súdneho spisu ústavný súd nezistil žiadnu okolnosť, ktorá by odôvodňovala záver o právnej alebo skutkovej zložitosti veci, ktorá by mala výrazný vplyv na predĺženie predmetného konania.

B. Pri hodnotení druhého z kritérií ústavný súd v správaní sťažovateľov nezistil žiadne také okolnosti, ktoré by mohli byť pri jeho rozhodovaní zohľadnené na ťarchu sťažovateľov a v dôsledku ktorých by mohlo dôjsť k spomaleniu postupu súdu v predmetnom konaní.

C. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotil, či v uvedenom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, bol postup okresného súdu v predmetnej veci.

V konaní vedenom pod sp. zn. 30 C 53/99 došlo k úmrtiu pôvodného žalobcu (7. apríla 2002), pričom táto skutočnosť bola okresnému súdu oznámená prostredníctvom jeho právneho zástupcu v konaní podaním doručeným 22. apríla 2002, v ktorom súčasne okresný súd požiadal, aby s doručením rozsudku krajského súdu počkal do predloženia oprávnenia pre dedičov od notára. V prílohe podania doručeného 13. mája 2002 bolo okresnému súdu doručené potvrdenie notára o zákonných dedičoch, ktorí prichádzajú do úvahy ako dedičia po zomrelom žalobcovi a požiadal o pokračovanie v konaní. Dňa 26. februára 2003 bola okresnému súdu na základe jeho výzvy doručená odpoveď Okresného súdu Banská Bystrica, z obsahu ktorej vyplývalo, že dedičské konanie po zomrelom žalobcovi bolo právoplatne skončené 2. júla 2002 a dedičmi po zomrelom sú sťažovatelia.

Sťažovatelia sa účastníkmi konania vo veci sp. zn. 30 C 53/99 stali až ich vstupom do konania (13. mája 2002) a od tohto dátumu sú aj legitimovaní na uplatnenie svojho ústavného práva na prerokovanie svojej veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (m. m. III. ÚS 209/03).

Ústavný súd preskúmal celý priebeh konania od 10. mája 1999 a konštatuje, že predmetné konanie bolo už od svojho začiatku poznačené priet'ahmi (priet'ahy vznikali predovšetkým v dôsledku odročovania pojednávani z dôvodov na strane súdu, napr. pojednávania konané 22. marca 2000, 26. júna 2000 a 8. novembra 2000 boli odročené pre nekompletnosť senátu, pojednávanie konané 25. septembra 2000 odročené pre neprítomnosť sudcu), ktoré však mohol v dôsledku ústavnej úpravy ústavný súd konštatovať až po 13. máji 2002.

Ústavný súd zistil obdobie nečinnosti okresného súdu, ktoré prispelo k predĺženiu doterajšieho konania v období po 13. máji 2002. Uvedené päťmesačné obdobie nečinnosti okresného súdu začalo 23. septembra 2003, keď zákonný sudca nechal pokynom zaslať rozsudok krajského súdu účastníkom konania a trvalo až do 10. februára 2003, kým zákonný sudca nechal vykonať ďalší jednoduchý procesný úkon – zaslať výzvu Okresnému súdu Banská Bystrica.

Podľa zistenia ústavného súdu čiastočným rozsudkom z 5. mája 2004, ktorý nadobudol právoplatnosť 3. novembra 2004, okresný súd rozhodol, že žalovaný je povinný časť uplatneného nároku zaplatiť s'ťažovateľke – B. P. a vo zvyšnej časti nárokov okresný súd konanie prerušil, a to až do právoplatného skončenia dedičského konania o novoobjavenom majetku vedenom Okresným súdom Banská Bystrica pod sp. zn. 24 D 422/04.

Právny poriadok Slovenskej republiky však neumožňuje sporný nárok zomrelého žalobcu, o ktorého existencii a výške sa má v preskúmanom konaní rozhodnúť, prerokovať ako novoobjavený majetok po žalobcovi v rámci dedičského konania vedeného Okresným súdom Banská Bystrica pod sp. zn. 24 D 422/04. Výsledok konania vedeného Okresným súdom Banská Bystrica pod sp. zn. 24 D 422/04 teda nemôže mať ani žiadny právne relevantný vzťah ku preskúmanému sporovému konaniu.

Ako vyplýva z uvedeného, v konaní Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 24 D 422/04 nebola riešená otázka, ktorá by mohla mať význam pre rozhodnutie súdu v konaní

vedenom pod sp. zn. 30 C 53/99. Podľa ústavného súdu teda neexistovala ani žiadna zákonná prekážka, pre ktorú by okresný súd v predmetnej veci nemohol ďalej konať a rozhodnúť v uvedenom konaní aj o zostávajúcich nárokoch zomrelého žalobcu, resp. jeho právnych nástupcov – sťažovateľov, po vydaní čiastočného rozsudku z 5. mája 2004.

Z uvedených dôvodov preto ústavný súd na ťarchu okresného súdu započítal aj obdobie jeho nečinnosti trvajúce od 20. septembra 2004, keď bol zákonným sudcom daný pokyn na doručenie čiastočného rozsudku z 5. mája 2004 účastníkom konania, trvajúce takmer dvadsaťštyri mesiacov, t. j. až do 7. septembra 2006, keď bol daný pokyn zákonným sudcom súdnej kancelárii na zaslanie výzvy v uvedenom konaní.

Nečinnosť okresného súdu v označených obdobiach, bez toho, aby jeho postupu bránila zákonná prekážka, je potrebné považovať za zbytočný priet'ah v konaní v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy.

Ústavný súd konštatuje, že konanie, ktoré je predmetom posúdenia, trvá (odkedy sa sťažovatelia stali jeho účastníkmi) už viac ako štyri roky a sedem mesiacov. Z uvedenej doby podstatnú časť (takmer dva roky a päť mesiacov) tvoria obdobia, v ktorých dochádzalo k zbytočným priet'ahom v konaní v dôsledku nečinnosti okresného súdu.

S ohľadom na uvedené skutočnosti nemožno dobu predmetného konania vedeného okresným súdom považovať za ústavne akceptovateľnú vo vzťahu k základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Ústavný súd preto dospel k záveru, že uvedené práva sťažovateľov boli porušené.

2. Podľa čl. 127 ods. 2 druhej vety ústavy ak porušenie práv alebo slobôd vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Pretože ústavný súd zistil, že nečinnosťou okresného súdu došlo k porušeniu základného práva sťažovateľov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, prikázal okresnému súdu, aby

vo veci konal bez zbytočných prietáhov a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádzajú sťažovatelia domáhajúci sa rozhodnutia súdu vo svojej veci.

2. Sťažovatelia vo svojej sťažnosti žiadali aj o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia spoločne a nerozdielne vo výške 600 000 Sk, ktoré odôvodnili tým, že doterajšie porušovanie nimi označeného základného práva je už pre ich právneho predchodcu žalobcu - neodstrániteľné, pričom ich cieľom nie je náhrada škody, ale ide „o morálne škody“ vyplývajúce predovšetkým z nezákonného postupu žalovaného, ktoré z dôvodu zbytočných prietáhov neboli dosiaľ v plnom rozsahu odstránené v súlade s príslušnými ustanoveniami zákonov.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa ustanovenia § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

Pretože porušenie základného práva sťažovateľov, ktoré ústavný súd zistil, nemožno napraviť obnovením stavu pred jeho porušením a výrok ústavného súdu deklarujúci toto porušenie nemožno vzhľadom na okolnosti prípadu považovať za dostatočnú a účinnú nápravu, priznal ústavný súd sťažovateľom primerané finančné zadosťučinenie.

Ústavný súd považoval v tomto prípade za primerané priznať každému zo sťažovateľov sumu 40 000 Sk (spolu vo výške 120 000 Sk). Táto suma zohľadňuje celkovú dĺžku predmetného konania s prihliadnutím na predmet konania okresného súdu, dĺžku zbytočných prietáhov (dva roky a päť mesiacov), ako aj správanie sťažovateľov v priebehu konania. Vo zvyšnej časti uplatnenému nároku sťažovateľov na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v návrhu sťažovateľov nevyhovelo.

3. Sťažovatelia prostredníctvom svojho právneho zástupcu žiadali priznať náhradu trov konania pred ústavným súdom v sume 11 576 Sk, ktoré bližšie špecifikovali ako súčet odmeny za úkony vo výške 10 920 Sk (prevzatie veci a právna porada s klientom, vypracovanie právneho rozboru pre klienta, ďalšia porada s klientom, písomné podanie súdu) vrátane režijného paušálu vo výške 656 Sk.

Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľov ústavný súd vychádzal z ustanovení § 1, § 11, § 13 ods. 3, § 14, § 16 ods. 3 a nasl. vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov s tým, že predmet konania podľa čl. 127 ústavy pred ústavným súdom, ktorým sú základné práva a slobody, porušenie ktorých sťažovatelia namietajú, v zásade nie je oceniteľný peniazmi. Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby uskutočnený v období od 1. januára 2006 v konaní pred ústavným súdom predstavuje sumu 2 730 Sk (za spoločný úkon vykonávaný pri zastupovaní dvoch alebo viacerých osôb sa základná sadzba tarifnej odmeny zníži o 20 %, t. j. na 2 184 Sk) a hodnota režijného paušálu je 164 Sk.

Náhradu trov právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom za úkony právnej služby spočívajúce vo vypracovaní právneho rozboru pre klienta a v ďalšej porade s klientom, ústavný súd sťažovateľom nepriznal, pretože povaha a náročnosť predmetnej veci potrebu takýchto úkonov právnej služby nesignalizuje a sťažovatelia ani ich právny zástupca v rámci vyčíslenia uplatnenej náhrady trov konania uskutočnenie a opodstatnenosť uvedených úkonov právnej služby žiadnym spôsobom nezdôvodnili ani nepreukázali.

Na základe uvedeného možno teda náhradu trov konania sťažovateľov vyčíslit' ako súčet odmeny za dva úkony právnej služby (príprava a prevzatie veci, písomné podanie na súd) pre tri osoby vrátane režijného paušálu ($6 \times 2\,184 \text{ Sk} + 2 \times 164 \text{ Sk} = 13\,432 \text{ Sk}$). Náhrada trov konania v predmetnej veci vypočítaná podľa platnej právnej úpravy teda spolu činí 13 432 Sk.

Ústavný súd zistil, že uplatnená suma trov právneho zastúpenia spolu 11 576 Sk neodporuje platným právnym predpisom, a preto priznal náhradu trov právneho zastúpenia v celej výške uplatnenej právnym zástupcom sťažovateľov.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. januára 2007